

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 6/2525
วันจันทร์ที่ 28 มิถุนายน 2525
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรรมการผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายปรีดา พัฒนถาบุตร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายจุลนา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงฯ)	กรรมการ
3. นายวินัย ปัจฉิมสวัสดิ์	รองปลัดกระทรวงพาณิชย์ (แทนปลัดกระทรวงฯ)	กรรมการ
4. น.อ. วิมล วิริยะวิทย์	ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
5. นายสนาน รีมวานิช	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน (แทนอธิบดีฯ)	กรรมการ
6. นายชัยทรัพย์ ทรัพย์สาร	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (แทนอธิบดีฯ)	กรรมการ
7. นายโสภณ ชัยสุวรรณ	รองอธิบดีกรมที่ดิน (แทนอธิบดีฯ)	กรรมการ
8. นายสุวรรณ ไตรผล	หัวหน้าฝ่ายวางแผน ธนาคารเพื่อการเกษตร (แทนผู้จัดการ ธ.ก.ส.)	กรรมการ
9. นายเชน ชื่นควา	หัวหน้างานการสาธารณะ กรมการปกครอง (แทนอธิบดีฯ)	กรรมการ
10. นายจาริน อัคระโยธิน	เลขาธิการ ส.ป.ก.	กรรมการและเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายวิสุทธิ์ ชูติมา	รองอธิบดีกรมชลประทาน (แทนอธิบดีฯ ที่ปรึกษาประธานฯ)
2. นายสุรศักดิ์ นาคสวัสดิ์	นักวิชาการสหกรณ์ 5 กรมส่งเสริมสหกรณ์ (แทนอธิบดีฯ ที่ปรึกษาประธานฯ)

ผู้เข้าร่วมประชุม

3. นายลาภ คัมภศรี	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
4. นายพนิต สุวรรณะขง	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
5. นายวิจิตร สกุลทับ	ผู้อำนวยการกอง กองนิติการ
6. นายสุทธิพร จีระพันธุ์	ผู้อำนวยการกอง กองวิชาการและแผนงาน
7. นายปริญญา เกิดในมงคล	กองเกษตรสารนิเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. นายพีระเดช ไรชนะศิริ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
9. นายไพโรจน์ โลกนิยม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
10. นางวิภา อภิญาสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
11. นายเทพฤทธิ์ อนุพันธ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
12. นายสมชัย อร่ามพงษ์พันธ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
13. นายโสภิต ฉัตรทอง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
14. นายศิริชัย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
15. น.ส.รัตนา งามเจริญ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
16. น.ส.นันทนา ยกแดง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
17. น.ส.พิมพ์พร อนันตเสรี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
18. น.ส.สาวิตรี ธนเทพ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
19. นางปานฤดี สุนทรินทร์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
20. นายประจักษ์ นันทพล	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุม เวลา 14.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 6/2524

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 ขออนุมัติเปลี่ยนแปลงรายละเอียดและวิธีการดำเนินการตามโครงการพัฒนา-
พื้นที่ ระดับไร่นา ต.องครักษ์ จ.นครนายก

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้เสนอและชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่องนี้
เพื่อประกอบการพิจารณาในที่ประชุม โดยลำดับดังนี้

1. เรื่องเดิม

อนุสนธิมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ 8/2524
วันที่ 24 กันยายน 2524 ให้ ส.ป.ก. นำโครงการพัฒนาพื้นที่ระดับไร่นา ต.องครักษ์ จ.นครนายก
เสนอต่อสภาตำบลองครักษ์เพื่อพิจารณานำเงิน กสช. มาใช้สำหรับโครงการ ถ้าเงิน กสช. ไม่มี
หรือสภาตำบลไม่อาจสนับสนุนให้ได้ ก็อนุมัติให้ ส.ป.ก. ใช้เงินของกองทุนฯ จำนวน 132,200 บาท
เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการขุดคลอง ส่วนที่เหลืออีก 2.00 กม. เพื่อขุดคลองที่เกษตรกรขุดไว้แล้ว
ยาว 1.2 กม. ให้มีความลึกจากเดิม 1 ม. เป็นลึก 1.5 ม. โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ-
พัฒนาพื้นที่ระดับไร่นา ต.องครักษ์ จ.นครนายก นั้น สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก ได้
ติดต่อประสานงานกับสภาตำบลองครักษ์แล้ว ปรากฏว่า ไม่สามารถนำเข้าเสนอตามโครงการ กสช.
ได้ เพราะสภาตำบลได้พิจารณาโครงการต่าง ๆ เสร็จสิ้นไปแล้ว สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด-
นครนายกจึงได้ขอใช้เงินของกองทุนฯ จำนวน 132,200 บาท ดำเนินโครงการตามมติคณะ-
กรรมการฯ ดังกล่าว

เนื่องจากการดำเนินการแท้จริงปรากฏว่า พื้นที่มีแนวระดับหน้าดินเฉลี่ยมากกว่า
1.5 ม. จากฐานคลอง เพราะเป็นที่ดอนมากกว่าแนวราบทำให้ปริมาณดินที่ต้องขุดมากกว่าที่ได้รับ
อนุมัติ และการขุดคลองนี้จำเป็นต้องกำหนดความลึกของกันคลองให้สามารถรับน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
จากคลองชลประทานที่มีการขุดลอก ในขณะเดียวกันเพื่อสนับสนุนโครงการนี้ โดยคลองขุดลอกของ
กรมชลประทานซึ่งมีระดับกันคลอง $\neq$.50 ม. (ร.ท.ก.) มีความลึกของน้ำที่ส่ง 1.50-1.80 ม.
ดังนั้น การดำเนินการขุดคลองจึงต้องผันแปรตามระดับกันคลองและระดับดินด้วย

3. ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการตามโครงการดังกล่าวจะเป็นการช่วยให้เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน ได้มีอาชีพที่มั่นคงเพิ่มขึ้นเป็นการขจัดความว่างงานและช่วยให้เกษตรกรได้ใช้เวลาว่างทำประโยชน์ให้กับครอบครัวของตนเอง ตลอดจนเป็นการสนับสนุนการโยกย้ายแรงงานจากส่วนที่เหลือจากเกษตรกรไปสู่อุตสาหกรรมตรงตามหลักการพัฒนาเศรษฐกิจ อันเป็นการเพิ่มพูนรายได้ช่วยเหลือครอบครัวอีกทางหนึ่ง จึงเห็นสมควรให้การสนับสนุน

4. มติคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ

คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ ซึ่งมีอธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นประธานโดยตำแหน่งได้พิจารณาเรื่องนี้แล้วในการประชุมครั้งที่ 8/2525 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2525 มีมติเห็นสมควรอนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนฯ จำนวน 200,000 บาท เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน อ.ท่าวังผา จ.น่าน โดยมีกำหนดส่งคืนภายใน 2 ปี ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าดอกเบี้ยที่สหกรณ์นำเงินของกองทุนฯ ไปให้เกษตรกรกู้ไม่ควรเกินอัตราร้อยละ 12

จึงเรียนเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดพิจารณา

มติคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีมติอนุมัติให้ใช้เงินของกองทุนฯ เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับเป็นทุนให้สหกรณ์หัตถกรรมเขตปฏิรูปที่ดินท่าวังผา จำกัด จ.น่าน เพื่อการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอท่าวังผา จ.น่าน ได้ตามวงเงินและความเห็นของคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนฯ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการให้กู้ยืมแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2522 โดยอนุมัติและให้ถือเป็นประเภทเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลาง

อนึ่ง ท่านประธานได้ขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการสำหรับโครงการนี้ให้เป็นตัวอย่างสำหรับแห่งอื่น ๆ ต่อไปด้วย โดยให้เขียนแบบตัวอย่างของโครงการศูนย์ศิลปาชีพพิเศษ บางไทร

เรื่องที่ 3.3 เรื่องขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่เอกชน

เลขานุการคณะกรรมการฯ ได้เสนอและชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ของเรื่องนี้เพื่อประกอบการพิจารณาต่อที่ประชุม โดยลำดับดังนี้

1. เรื่องเดิม

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีมติอนุมัติหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในการประชุมครั้งที่ 5/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2522 และครั้งที่ 2/2524 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2524 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ผู้เช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นเกษตรกรรายใหม่ ไม่ได้เช่าที่ดินในบริเวณใกล้เคียงแปลงที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่า กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินให้เท่ากับร้อยละ 3 ของราคาที่ดินต่อไร่ต่อปี ที่ ส.ป.ก. ซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน

(2) ในกรณีที่ผู้เช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้เช่าเดิมอยู่แล้ว หรือได้เช่าที่ดินบริเวณใกล้เคียงแปลงที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่า ถ้าค่าเช่าที่เคยจ่ายหรือตกลงว่าจะจ่ายให้กับเจ้าของที่ดินเดิมนั้นสูงกว่าค่าเช่าที่กำหนดตาม (1) ก็ให้เก็บตามที่กำหนด ถ้าต่ำกว่าให้เก็บตามที่เคยจ่ายหรือตกลงไว้ว่าจะจ่ายให้เจ้าของที่ดินเดิม

(3) ถ้าผู้เช่ารายใดเห็นว่าค่าเช่าไม่เป็นธรรมหรือหลักเกณฑ์ไม่เหมาะสม ให้จัดทำคำร้องต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาเป็นประการใดแล้ว ให้เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาต่อไป

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ปรากฏว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ได้กับกรณีที่ไม่มีการจัดแบ่งแปลงที่ดินใหม่หรือพื้นที่ที่มีการจัดแบ่งแปลงใหม่มีราคาจัดซื้อหรือเวนคืนราคาเดียว แต่โดยสภาพที่เป็นจริงปรากฏว่า แปลงที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดซื้อมาในพื้นที่หนึ่ง ๆ มีหลายแปลง และมีราคาแตกต่างกัน เมื่อมีการจัดแบ่งแปลงที่ดินจึงทำให้แปลงที่ดินใหม่มีพื้นที่คาบเกี่ยวกับโฉนดที่ดิน ตามราคาที่ดินที่ได้จัดซื้อมาหลายราคา และได้เกิดปัญหาติดตามมาหลายประการในการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

1. ก่อให้เกิดความยุ่งยากและล่าช้าในการที่จะต้องรังวัดเนื้อที่ของแปลงที่ดินที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวกันหลายโฉนด เมื่อคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และความจำเป็นอันเร่งด่วนแล้ว จึงไม่อยู่ในวิสัยที่จะทำเช่นนั้นได้

2. เป็นการเพิ่มปัญหาในการบริหารและการจัดเก็บค่าเช่า อันเป็นผลมาจากกรณีนี้ จะมีอัตราค่าเช่าหลายอัตราในแปลงที่ดินและผู้เช่าคนเดียวกัน

3. จะมีความยุ่งยากในการตรวจสอบและติดตามผลงานทางด้านการเงิน

2. คำขอ

ขออนุมัติปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินใหม่ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ผู้เช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นเกษตรกรรายใหม่ ไม่ได้เช่าที่ดินในบริเวณใกล้เคียงแปลงที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่า กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินให้เท่ากับร้อยละ 3 ของราคาที่ดินต่อไร่ ที่ ส.ป.ก. ซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน (คงเดิมตามมติ กก.ป.ก. ครั้งที่ 5/2522 และที่ 2/2524)

(2) ในกรณีผู้เช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้เช่าเดิมอยู่แล้ว หรือได้เช่าที่ดินบริเวณใกล้เคียงแปลงที่ดิน ที่ ส.ป.ก. จัดให้เช่า ถ้าค่าเช่าที่เคยจ่ายหรือตกลงว่าจะจ่ายให้กับเจ้าของที่ดินเดิมนั้นสูงกว่าค่าเช่าที่กำหนดตาม (1) ก็ให้เก็บตามที่กำหนด แต่ถ้าต่ำกว่าให้เก็บตามที่เคยจ่ายหรือตกลงไว้ว่าจะจ่ายให้เจ้าของที่ดินเดิม (คงเดิมตามมติ กก.ป.ก. ครั้งที่ 5/2522 และ ที่ 2/2524)

(3) ถ้าที่ดินในพื้นที่โครงการใดที่ได้จัดซื้อได้มีการแบ่งแปลงใหม่ และการแบ่งแปลงนั้น มีผลทำให้แปลงที่ดินใหม่มีการคาบเกี่ยวกับที่ดินหลายโฉนด ซึ่งมีราคาจัดซื้อต่างกันแล้ว กำหนดอัตราค่าเช่าให้เท่ากับร้อยละ 3 ของราคาที่ดินเฉลี่ยต่อไร่ ตามราคาจัดซื้อหรือเวนคืนของแปลงที่อยู่ภายในกลุ่มที่จัดแบ่งแปลงนั้น (เพิ่มเติมไปจากหลักเกณฑ์ฯ ตามมติ กก.ป.ก. ครั้งที่ 5/2522 และ ที่ 2/2524)

(4) ในกรณีที่ผลการจัดเกษตรกรรมแปลงรุ่นแรกผ่านไป แล้ว และมีเกษตรกรรมบางราย ได้รับเนื้อที่ต่ำกว่าที่กำหนด ถ้าหากว่าเกษตรกรรมต้องการเช่าที่ดินเพิ่มเติมอีก และ ส.ป.ก. สามารถซื้อที่ดินแปลงใหม่ที่มีพื้นที่ติดกันได้เพิ่มเติม การเรียกเก็บค่าเช่าจากเกษตรกรรมรายนั้น ให้พิจารณาเปรียบเทียบระหว่างเนื้อที่ที่เกษตรกรรมได้เช่าเดิม (ก่อนที่ ส.ป.ก. จะซื้อที่ดินแปลงใหม่เพิ่มเข้ามา) กับเนื้อที่ใหม่ที่จะจัดให้เกษตรกรรมเช่า การคิดอัตราค่าเช่าให้คิดจากอัตราค่าเช่าที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ได้กำหนดไว้จากพื้นที่ส่วนใหญ่ (เพิ่มเติมไปจากหลักเกณฑ์ฯ ตามมติ กก.ป.ก. ครั้งที่ 5/2522 และ ที่ 2/2524)

(5) ถ้าผู้เช่ารายใดเห็นว่าค่าเช่าไม่เป็นธรรมหรือหลักเกณฑ์ไม่เหมาะสมให้จัดทำคำร้องต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาเป็นประการใดแล้ว ให้เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป (คงเดิมตามมติ กก.ป.ก. ครั้งที่ 5/2522 และ ที่ 2/2524)

3. ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาปัญหาของเรื่องนี้ จึงได้ให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างกองและ สปจ. ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินใหม่ตามคำขออนุมัติที่เสนอไปแล้วนั้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและจัดเก็บค่าเช่าตลอดจนการตรวจสอบและติดตามผลงานทางด้านการเงิน

มติคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินในที่เอกชนได้ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

- 22 -

8. การอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดิน จ.ปราจีนบุรี ตามโครงการจัดซื้อและ/หรือเวนคืนที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2525 (ครั้งที่ 4)

9. การขยายเวลาดำเนินการของโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับอนุมัติ

10. การอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดิน จ.นครนายก ตามโครงการจัดซื้อและ/หรือเวนคืนที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2525 (ครั้งที่ 4)

11. การอนุมัติรายละเอียดด้านการเงินการจัดซื้อที่ดิน จ.นครสวรรค์ ตามโครงการจัดซื้อและ/หรือเวนคืนที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน ประจำปีงบประมาณ 2525 (ครั้งที่ 8)

12. การขอยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินปีการเพาะปลูก 2524 ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาหรืองดเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2522

13. การขยกเว้นการทำสัญญาเช่าที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเช่าทำประโยชน์ (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2522

14. แจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจำหน่ายหรือก่อให้เกิดภาระติดพันซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (เดือนมกราคม - เมษายน 2525)

15. ที่ดิน "ภูมิทาน" และ "ที่ดินโดยเสด็จพระราชกุศล"

16. การคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินทุ่งคอกว้าว ต.นครชุม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร
ที่ประชุมรับทราบ

เลิกประชุมเวลา 16.30 น.

(นายलग ดัฒพศรี)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม